Europa-Parlamentet
2019-2024

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

2023/2028(INI)

27.6.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om situationen vedrørende grundlæggende rettigheder i EU i 2022 og 2023 (2023/2028(INI))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Katarina Barley

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 11

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om situationen vedrørende grundlæggende rettigheder i EU i 2022 og 2023 (2023/2028(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("chartret"),

– der henviser til EU-Domstolens praksis[1],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget[2] (forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 og Rådets forordning (EU) nr. 390/2014[3],

– der henviser til Rådets forordning (EU) 2017/1939 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed ("EPPO")[4],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)[5],

– der henviser til direktiv (EU) 2017/1371 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser[6],

– der henviser til Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen[7],

– der henviser til Kommissionens henstilling (EU) 2021/1534 af 16. september 2021 om

---

[1] Blandt andet: Kommissionen mod Ungarn (Foreningers gennemsigtighed), sag C-78/18, EU:C:2020:476, Sag C-241/21: Domstolens dom (anden afdeling) af 6. oktober 2022. *I. L.* I. L. mod Politsei- ja Piirivalveamet (ECLI:EU:C:2022:753).
[2] EUT L 433I, 22.12.2020, s. 1.
[3] EUT L 156 af 11.6.2021, s. 1.
[4] EUT L 283, 31.10.2017, s. 1.
[5] EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.
[6] EUT L 198, 28.7.2017, s. 29.
[7] EUT L 328, 6.12.2008, s. 55.

sikring af journalisters og andre mediefolks beskyttelse og sikkerhed og styrkelse af deres position i Den Europæiske Union[8],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. december 2021 med titlen: "Et mere inklusivt og beskyttende Europa: udvidelse af listen over strafbare handlinger i EU til hadefuld tale og hadforbrydelser" (COM(2021)0777),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen "Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025" (COM(2020)0152),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juni 2020 med titlen "EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025)" (COM(2020)0258),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. november 2020 med titlen "En Union med lige muligheder: Strategi for ligestilling af LGBTIQ-personer 2020-2025" (COM(2020)0698),

– der henviser til Rådets konklusioner af 2. marts 2022 om bekæmpelse af racisme og antisemitisme,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 2. december 2020 med titlen "Strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU" (COM(2020)0711),

– der henviser til Kommissionens beretning af 6. december 2022 med titlen "Et blomstrende civilt råderum for opretholdelse af de grundlæggende rettigheder i EU" – Årsberetning for 2022 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder" (COM(2022)0716),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. juli 2022 med titlen "Rapport om retsstatssituationen 2022 – Retsstatssituationen i Den Europæiske Union" (COM(2022)0500),

– der henviser til Kommissionens henstilling (EU)2023/681 af 8. december 2022 om proceduremæssige rettigheder for mistænkte og tiltalte, der er varetægtsfængslet, og om materielle forhold under frihedsberøvelse[9],

– der henviser til forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement") (COM(2022)0177) ("direktivet om bekæmpelse af SLAPP"),

– der henviser til forslaget til Rådets direktiv af 7. december 2022 om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling i forbindelse med beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og ligebehandling af kvinder

[8] EUT L 331, 20.9.2021, s. 8.
[9] EUT L 86, 24.3.2023, s. 44.

og mænd med hensyn til social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser og om ophævelse af artikel 13 i direktiv 2000/43/EF og artikel 12 i direktiv 2004/113/EF (COM(2022)0689),

– der henviser til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og om ophævelse af artikel 20 i direktiv 2006/54/EF og artikel 11 i direktiv 2010/41/EU (COM(2022)0688),

– der henviser til rapporterne fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), navnlig rapporterne om grundlæggende rettigheder for 2022,

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

– der henviser til FN's instrumenter om beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, henstillingerne og rapporterne fra FN's universelle regelmæssige gennemgang, retspraksis i FN's traktatorganer og Menneskerettighedsrådets særlige procedurer,

– der henviser til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, som blev åbnet for undertegnelse den 11. maj 2011 ("Istanbulkonventionen"),

– der henviser til Europarådets rapport af 23. marts 2023 med titlen "Human Rights Defenders in the Europe Area in Times of Crises" efter rundbordsdialogen om menneskerettigheder, der blev afholdt af Europarådets menneskerettighedskommissær i Dublin den 24.-25. oktober 2022[10],

– der henviser til det reviderede udkast til aftale om Den Europæiske Unions tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder af 17. marts 2023,

– der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om styrkelse af demokrati og mediefrihed og -pluralisme i EU: uberettiget brug af civil- og strafferetlige foranstaltninger til at bringe journalister, NGO'er og civilsamfundet til tavshed[11],

– der henviser til sin beslutning af 15. december 2021 om evaluering af forebyggende foranstaltninger til undgåelse af korruption, regelstridige udgifter og misbrug af EU-midler og nationale midler i forbindelse med nødfonde og kriserelaterede udgiftsområder[12],

– der henviser til sin beslutning af 17. februar 2022 med henstillinger til Kommissionen om en statut for europæiske grænseoverskridende foreninger og nonprofitorganisationer[13],

– der henviser til dens beslutning af 8. marts 2022 om indskrænkning af råderummet for

---

[11] EUT C 205, 20.5.2022, s. 2.
[12] EUT C 251, 30.6.2022, s. 48.
[13] OJ C 342, 6.9.2022, p. 225.

civilsamfundet i Europa[14],

– der henviser til sin beslutning af 10. marts 2022 om retsstatsprincippet og konsekvenserne af EU-Domstolens afgørelse[15],

– der henviser til sin afgørelse af 10. marts 2022 om nedsættelse af et undersøgelsesudvalg til at efterforske brugen af Pegasus-spyware og tilsvarende overvågningsspyware og fastsættelse af undersøgelsens indhold samt udvalgets ansvarsområder, medlemstal og funktionsperiode (2022/2586)

– der henviser til sin beslutning af 9. juni 2022 om retsstatsprincippet og den potentielle godkendelse af Polens nationale genopretningsplan)[16],

– der henviser til sin beslutning af 6. juli 2022 om intersektionel diskrimination i EU: den socioøkonomiske situation for kvinder af afrikansk, mellemøstlig, latinamerikansk og asiatisk afstamning[17],

– der henviser til sin beslutning af 15. september 2022 om forslag til Rådets afgørelse om på grundlag af artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union at fastslå, at der er en klar fare for, at Ungarn groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på[18],

– der henviser til sin beslutning af 5. oktober 2022 om situationen for romaer, der bor i bosættelser i EU[19],

– der henviser til sin beslutning af 15. december 2022 om mistanke om korruption fra Qatar og det bredere behov for gennemsigtighed og ansvarlighed i EU-institutionerne[20],

– der henviser til sin beslutning af 19. april 2023 om bekæmpelse af forskelsbehandling i EU – det længe ventede horisontale direktiv om bekæmpelse af forskelsbehandling[21]

– der henviser til sin beslutning af 11. maj 2023 om tilstrækkeligheden af den beskyttelse, der opnås ved hjælp af EU's og USA's værn om privatlivets fred (Rammeaftalen mellem EU og USA om databeskyttelse)[22],

– der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om etårsdagen for de facto-abortforbuddet i Polen[23],

– der henviser til sin beslutning af 7. juli 2022 om den amerikanske højesterets afgørelse om at omstøde abortrettigheder i USA og behovet for at beskytte abortrettigheder og

[14] EUT C 347, 9.9.2022, s. 2.
[15] EUT C 347, 9.9.2022, s. 168.
[16] EUT C 493, 27.12.2022, s. 108.
[17] EUT C 47, 7.2.2023, s. 184.
[18] EUT C 125, 5.4.2023, s. 463.
[19] EUT C 132, 14.4.2023, s. 29.
[20] EUT C 177, 17.5.2023, s. 109.
[21] P9_TA(2023)0111.
[22] P9_TA(2023)0204.
[23] EUT C 205, 20.5.2022, s. 44.

kvinders sundhed i EU[24],

– der henviser til sin beslutning af 3. maj 2022 om forfølgelse af mindretal på grund af tro eller religion[25],

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til udtalelse fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0000/2023),

A. der henviser til, at EU bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, som fastsat i artikel 2 i TEU og i chartret; der henviser til, at disse værdier bør være fælles for medlemsstaterne;

B. der henviser til, at mediefrihed, pluralisme og journalisters uafhængighed og sikkerhed er afgørende elementer i ytringsfriheden og informationsfriheden og er afgørende for EU's og medlemsstaternes demokratiske funktionsmåde; der henviser til, at journalister og medieaktører i og uden for Europa i de seneste år i stigende grad er blevet truet;

C. der henviser til, at korruption er en alvorlig trussel mod demokratiet og retsstatsprincippet; der henviser til, at der er vedvarende og alvorlige bekymringer over bekæmpelsen af korruption i nogle medlemsstater; der henviser til, at forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet har til formål at beskytte Unionens budget mod overtrædelser af retsstatsprincippet;

D. der henviser til, at retsvæsenets uafhængighed — et væsentligt krav, der indgår i det demokratiske princip om magtens tredeling, og som er afgørende for at sikre respekten for de grundlæggende rettigheder — står over for alvorlige trusler eller endda bliver strukturelt undergravet i nogle medlemsstater;

E. der henviser til, at Europarådets menneskerettighedskommissær i marts 2023 vurderede, at situationen for menneskerettighedsforkæmpere i Europa var blevet forværret i alarmerende grad;

F. der henviser til, at der har været mange tilfælde af migranters død og menneskerettighedskrænkelser ved de europæiske grænser som følge af ineffektiv forvaltning og uforholdsmæssig magtanvendelse fra myndighedernes side;

G. der henviser til, at der har været et organiseret tilbageslag mod kvinders og pigers rettigheder i de seneste år; der henviser til, at forekomsten af kønsbaseret vold, herunder seksuel vold og voldtægt, fortsat er høj i hele Den Europæiske Union;

H. der henviser til, at omfanget af forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse konsekvent er høj, både over tid og på tværs af forskellige befolkningsgrupper i forskellige medlemsstater; der henviser til, at antisemitisme,

[24] EUT C 47, 7.2.2023, s. 268.
[25] EUT C 465, 6.12.2022, s. 33.

islamofobi og racisme er vedvarende former for had og forskelsbehandling; der henviser til, at højreekstremisme udgør en særlig trussel mod personer, der er berørt af forskelsbehandling, og mod samfundet som helhed;

I. der henviser til, at der fortsat forekommer forskelsbehandling og vold mod LGBTIQ+-personer i hele EU; der henviser til, at LGBTIQ+- personer stadig udsættes for forskelsbehandling og udstødelse i flere medlemsstater;

J. der henviser til, at der har været et voksende antal tilfælde af hadefuld tale i EU i de seneste år[26], hovedsagelig på grund af det voksende antal brugere af sociale medier og det forhold, at hadefuld tale trives online; der henviser til, at hadefuld tale kan føre til hadforbrydelser;

K. der henviser til, at EU er baseret på fremme af sociale, kulturelle og økonomiske rettigheder;

L. der henviser til, at EU's tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) er en forpligtelse i henhold til artikel 6, stk. 2, i TEU og fortsat har høj prioritet;

Retsstatsprincippet og adgang til klage og domstolsprøvelse

1. fordømmer på det kraftigste, at der i 2022 blev sat endnu en global rekord for antallet af fængslede journalister; opfordrer til en hurtig aftale om direktivet om bekæmpelse af SLAPP, som bør yde omfattende og bred beskyttelse mod urimelige retssager;

2. er dybt bekymret over den stigende korruption i visse medlemsstater, navnlig sager, der involverer højtstående embedsmænd og politikere; er bekymret over de forskellige gennemførelsesniveauer for EU's ramme for bekæmpelse af korruption i medlemsstaterne;

3. understreger, at retsvæsenets uafhængighed og effektive kontrolforanstaltninger, som kan variere fra den ene medlemsstat til den anden, er centrale elementer i retsstatsprincippet; fordømmer ethvert forsøg fra medlemsstaternes regeringer på at udøve politisk indflydelse på eller kontrol over retsvæsenets uafhængige beslutningstagning;

4. støtter anvendelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten og de horisontale grundforudsætninger for indefrysning af EU-midler til bekæmpelse af korruption og tilbageskridt på retsstatsområdet i medlemsstaterne; understreger, at midler, der er begrænset gennem forskellige konditionalitetsforanstaltninger, kun må frigives, når der reelt og på passende vis tages hånd om centrale spørgsmål vedrørende retsstatsprincippet, korruption og menneskerettigheder; opfordrer Det Europæiske Råd til at afgøre, om Ungarn har begået alvorlige og vedvarende overtrædelser af EU's værdier i henhold til artikel 7, stk. 2, i TEU;

[26] Kort briefing om "bekæmpelse af hadefuld tale og hadforbrydelser i EU", Europa-Parlamentets Forskningstjeneste, juni 2022.

Friheder

5. bemærker de stigende trusler mod forenings-, ytrings- og forsamlingsfriheden; gentager, at retten til at deltage i fredelige forsamlinger kun kan begrænses, hvis det er fastsat ved lov, og hvis det er nødvendigt og forholdsmæssigt for at beskytte en almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller andres rettigheder og friheder;

6. understreger, at for at sikre retten til ytrings- og informationsfrihed, som er grundlæggende for ethvert demokrati, skal information være alment tilgængelig og mangfoldig, og understreger, at kunstnerisk frihed skal sikres;

7. understreger den afgørende rolle, som civilsamfundsorganisationer spiller med hensyn til at fremme aktivt medborgerskab, grundlæggende rettigheder og demokratisk deltagelse i Europa; opfordrer til en kommissionsstrategi og fælles regler i alle medlemsstater for at fremme et lovgivningsmæssigt og politisk miljø uden afdæmpende virkninger, trusler og angreb;

8. minder om, at enhver i henhold til chartrets artikel 6 har ret til frihed og sikkerhed, hvilket betyder, at enhver i Unionen bør beskyttes mod ulovlig og vilkårlig anholdelse;

9. fordømmer stigningen i antisemitiske, antiislamiske og racistiske hændelser i EU; beklager, at tilfælde af forskelsbehandling, racistiske og fremmedfjendske forbrydelser ofte ikke indberettes til myndighederne, hvilket fører til de facto-straffrihed;

10. påpeger, at dataindsamlingen af dagligdagen og dataskandalerne betyder, at retten til beskyttelse af personoplysninger får voksende betydning; gentager sin bekymring over den uensartede anvendelse af den generelle forordning om databeskyttelse;

11. fordømmer på det kraftigste de udbredte krænkelser af de grundlæggende rettigheder og de nationale myndigheders anvendelse af uforholdsmæssig vold ved Unionens grænser;

Lighed og værdighed

12. beklager, at forslaget til et horisontalt direktiv om bekæmpelse af forskelsbehandling har været blokeret i Rådet i 14 år;

13. minder om, at kønsbaseret vold er meget udbredt i alle medlemsstater i hele Unionen; fordømmer tilbagegangen med hensyn til kvinders rettigheder i visse medlemsstater, navnlig nægtelsen af adgang til sikker og lovlig abort;

14. minder om, at hadforbrydelser og hadefuld tale motiveret af racisme, fremmedhad, religiøs intolerance eller en persons handicap, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika er ekstreme eksempler på forskelsbehandling;

15. glæder sig over Kommissionens initiativ til at udvide listen over EU-forbrydelser i artikel 83, stk. 1, i TEUF til at omfatte hadefuld tale og hadforbrydelser;

16. glæder sig over, at Kommissionen for første gang påberåbte sig en isoleret overtrædelse af artikel 2 i TEU, da den indbragte den ungarske "lov om beskyttelse af børn", som havde andre mål, for EU-Domstolen;

Sociale, økonomiske og miljømæssige rettigheder

17. anerkender, at fattigdom er en anden form for forskelsbehandling, der fører til krænkelse af grundlæggende rettigheder; opfordrer Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne til at udarbejde politikker for at reducere fattigdom, med særlig opmærksomhed rettet mod børn;

18. glæder sig over Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en passende minimumsindkomst[27], der sikrer aktiv inklusion, som et skridt fremad i gennemførelsen af princip 14 i den europæiske søjle for sociale rettigheder;

19. understreger, at digitalisering er en tværgående proces, der påvirker adgangen til alle tjenester, navnlig sundhedspleje, og udøvelsen af grundlæggende rettigheder;

20. bemærker, at boliger ikke er en vare, men en nødvendighed, og at det er en forudsætning for at deltage fuldt ud i samfundet;

21. glæder sig over FN's Menneskerettighedsråds anerkendelse af den universelle ret til adgang til et sundt og bæredygtigt miljø den 8. oktober 2021;

Institutionelle garantier for grundlæggende rettigheder

22. glæder sig over de fremskridt, der er gjort siden genoptagelsen af forhandlingerne om EU's tiltrædelse af EMRK i juni 2020 og den foreløbige aftale om udkastet til reviderede tiltrædelsesinstrumenter, der blev indgået i marts 2023;

23. støtter FRA's arbejde med at analysere data med henblik på at dokumentere forskelsbehandling og glæder sig over den videre udvikling på dette område; glæder sig over Kommissionens forslag til to direktiver om standarder for ligestillingsorganer, der har til formål at sikre en bedre gennemførelse og håndhævelse af EU's regler om bekæmpelse af forskelsbehandling;

24. minder om betydningen af EU-Domstolens relevante retspraksis, der opretholder respekten for de grundlæggende rettigheder og yderligere definerer retsstatsprincippet;

°

° °

25. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

[27] EUT C 41, 3.2.2023, s. 1.

BEGRUNDELSE

Respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstatsprincippet og menneskerettighederne er Den Europæiske Unions grundlæggende værdier som fastsat i artikel 2 i TEU og i chartret om grundlæggende rettigheder. Det er en forpligtelse for både EU-institutionerne og medlemsstaterne at opretholde og aktivt fremme disse værdier. Ordføreren er af den opfattelse, at der i de seneste år er sket et foruroligende fald i respekten for de grundlæggende rettigheder i hele Den Europæiske Union, og at konsensus om de fælles europæiske værdier risikerer at smuldre.

I 2022 og 2023 stod EU over for nye hidtil usete udfordringer. Mens de negative virkninger af coronapandemien stadig ikke var overvundet, bevirkede den russiske angrebskrig mod Ukraine en tilstrømning af millioner af mennesker, som blev tvunget til at forlade deres hjem. Betænkningen bør derfor i passende omfang afspejle de spørgsmål om grundlæggende rettigheder, der opstår på baggrund af disse omstændigheder, herunder, men ikke begrænset til, i) anvendelsen af nødlovgivning og dens indvirkning på civilsamfundsorganisationernes råderum, ii) de frie mediers rolle for de demokratiske systemers funktion og iii) beskyttelse af sociale rettigheder og iv) beskyttelse af grundlæggende rettigheder for flygtninge og migranter.

Ordførerens holdning

Ordføreren ønsker at opnå en omfattende betænkning, der afspejler den vigtigste udvikling i de pågældende år.

Betænkningen bør primært afspejle de generelle tendenser i situationen for grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union i 2022 og 2023. Betænkningen bør imidlertid også omhandle systemiske problemer i de enkelte medlemsstater, forudsat at der er en igangværende procedure om sagen på europæisk plan, herunder procedurer i henhold til artikel 7 i TEU, traktatbrudsprocedurer og domme afsagt af EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Struktur

For at kunne dække alle relevante elementer er udkastet til betænkning struktureret omkring de vigtigste klynger af grundlæggende rettigheder, som i store træk er baseret på kapitlerne i chartret om grundlæggende rettigheder. I stedet for kun at fokusere på visse prioriteter eller specifikke grupper og i lyset af den maksimale længde på fire sider for initiativbetænkninger ønsker ordføreren at give en generel oversigt over, hvordan alle spørgsmål om grundlæggende rettigheder kan kategoriseres. Den kan og vil blive beriget i ændringsfasen.

De vigtigste elementer er:

Retsstatsprincippet og adgang til klage og domstolsprøvelse

Dette kapitel omhandler *bl.a.* frie mediers rolle, anvendelse af nødlovgivning, parlamentariske rettigheder, retsvæsenets uafhængighed, virkningerne af korruption og retsstatsprocedurer på

europæisk plan.

Friheder

Kapitlet omfatter *bl.a.* kollektive frihedsrettigheder som forsamlings- og foreningsfrihed samt individuelle frihedsrettigheder såsom retten til frihed og sikkerhed, tankefrihed, beskyttelse af personoplysninger, ytrings- og informationsfrihed og retten til asyl.

Lighed og værdighed

Dette kapitel omhandler *bl.a.* retten til at være forskånet for forskelsbehandling på grund af køn, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering. Det omfatter også retten til respekt for en persons fysiske og mentale integritet, navnlig i forbindelse med hadefuld tale og hadforbrydelser.

Sociale, økonomiske og miljømæssige rettigheder

Dette kapitel omfatter *bl.a.* fattigdom som forskelsbehandling, sociale uligheder, digital fattigdom, boliger, adgang til uddannelse, adgang til beskæftigelse, retten til kollektive forhandlinger og retten til adgang til et sundt og bæredygtigt miljø.

Institutionelle garantier for grundlæggende rettigheder

Dette kapitel omfatter *bl.a.* den rolle, som institutioner som Europarådet og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Den Europæiske Unions Domstol, EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, Den Europæiske Anklagemyndighed samt nationale domstole og nationale ligestillingsorganer spiller.